

МОЗ УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР НАУКОВОЇ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
ТА ПАТЕНТНО-ЛІЦЕНЗІЙНОЇ РОБОТИ
(УКРМЕДПАТЕНТІНФОРМ)**

***ІНФОРМАЦІЙНИЙ
ЛИСТ***

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

м. Київ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№ 109-2008

Випуск 9 з проблеми
«Стоматологія»
Підстава: рішення ПК
«Стоматологія»
Протокол № 26 від 2008 р

ГОЛОВНОМУ СТОМАТОЛОГУ
КЕРІВНИКАМ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ
З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ОБЛАСНИХ,
КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНА ПРОФІЛАКТИКА ТА ЛІКУВАННЯ
ПОРУШЕНЬ ГОМЕОСТАЗУ КАЛЬЦІЮ ПРИ ХВОРОБАХ ЗУБІВ ТА
ТКАНИН ПАРОДОНТА

УСТАНОВИ-РОЗРОБНИКИ:

ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УКРАЇНИ «УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА
СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ» МОЗ УКРАЇНИ

УКРМЕДПАТЕНТИНФОРМ
МОЗ УКРАЇНИ

А В Т О Р И:

д.м.н.
ПЕТРУШАНКО Т.О.,
ОСТРОВСЬКА Л.Й.,
ІВАНИЦЬКИЙ І.О.

Суть впровадження: диференційований підхід до застосування препарату “Кальцій-Д3 Нікомед” для первинної та вторинної профілактики карієсу, некаріозних уражень зубів, хвороб тканин пародонта.

Пропонується для впровадження в лікувально-профілактичних установах (обласних, міських, районних) практичної охорони здоров'я стоматологічного профілю методика диференційованого застосування препарату “Кальцій-Д3 Нікомед” для профілактики та лікування карієсу, некаріозних уражень зубів, хвороб тканин пародонта.

Експериментально проведені клінічні дослідження свідчать, що зниження структурно-функціональної резистентності твердих тканин зубів, щільності кісткової тканини альвеолярного відростка щелеп стають патогенетичними ланками розвитку таких поширених стоматологічних хвороб, як карієс, гіперчутливість твердих тканин зубів, гінгівіт, пародонтит. Одним із факторів, який зумовлює зазначені зміни, є порушення кальцієвого обміну в організмі. Для гомеостазу кальцію також важлива наявність оптимального вмісту в організмі вітаміну D₃, який є попередником кальцитріолу. У сучасних умовах продукти харчування, як правило, рафіновані, піддані спеціальній обробці, що суттєво змінює їх вітамінний та мінеральний склад. У зв'язку з цим спостерігається значний аліментарний дефіцит кальцію, вітаміну D₃, особливо у критичні періоди функціонування організму, до яких належить пубертатний вік, вагітність, менопаузальний стан та ін.

Найбільш адекватним для попередження та ліквідації такого дефіциту є застосування вітамінно-мінерального комплексу «Кальцій-Д3 Нікомед» (фірма «Нікомед Фарма АС», Норвегія), який в одній жувальній таблетці містить 1250 мг карбонату кальцію (500 мг елементарного кальцію) та 200 МО холекальциферолу (вітаміну D₃). Перевагою препарату є оптимальне співвідношення та висока біодоступність компонентів. Існування форми препарату «Кальцій-Д3 Нікомед Форте», у складі якої 1250 мг карбонату кальцію та 400 МО вітаміну D₃ дозволяє врахувати і корекцію факторів ризику гіповітамінозу D₃.

Рекомендується у період піку формування кісткової маси, вторинної та третинної мінералізації зубів призначати підліткам 11-15 років прийом препарату «Кальцій-Д3 Нікомед» по 1 табл. під час сніданку та вечері (двічі на рік протягом листопада та лютого).

З метою попередження каріозних уражень зубів, змін у тканинах пародонта, зниження ризику розвитку фетоплацентарної недостатності, остеопенічних ускладнень у вагітних доцільним є застосування «Кальцій-Д3 Нікомед» з 12-13 тижня вагітності - по 1 табл. під час сніданку та вечері (1 місяць), а у третьому триместрі з 24-25 тижня - за аналогічною схемою прийом препарату протягом двох місяців. При нормальному перебігу вагітності у третьому триместрі бажано застосування форми препарату

«Кальцій-ДЗ Нікомед Форте», виключенням є літні місяці. У жінок групи ризику (пізні гестози, цукровий діабет, ревматизм, гіпертонічна хвороба) з 24-25 тижня призначається «Кальцій-ДЗ Нікомед Форте» по 1 табл. під час сніданку та вечері (2 місяці) незалежно від пори року.

У складі остеотропної терапії при комплексному лікуванні запальних та запально-дистрофічних хвороб пародонта також показано застосування препарату «Кальцій-ДЗ Нікомед». Але його дозування визначається видом патологічного процесу, його тяжкістю, віком пацієнта, характером наявної соматичної патології. Хворим на катаральний гінгівіт та пародонтит початкового, першого ступеня тяжкості юнацького та першого періоду зрілого віку (до 35 років) з урахуванням протипоказань до призначення препаратів кальцію рекомендовано прийом «Кальцій-ДЗ Нікомед» по 1 табл. під час сніданку та вечері (двічі на рік протягом місяця). Хворим на хронічний генералізований пародонтит другого та третього ступеня тяжкості аналогічного віку «Кальцій-ДЗ Нікомед» доцільно приймати за аналогічною схемою двічі на рік протягом двох місяців. У період ремісії захворювання в якості підтримуючої терапії застосування препарату має доцільно протягом 1 місяця по 1 табл. після вечері.

У пацієнтів після 36 років із запальними та запально-дистрофічними змінами у тканинах пародонта, що мають генералізований характер, адекватним є застосування «Кальцій-ДЗ Нікомед Форте». Дозування - по 1 табл. під час сніданку та вечері протягом двох місяців, а далі - по 1 табл. після вечері (1 місяць). У комплексі підтримуючої терапії препарат призначається по 1 табл. під час сніданку та вечері протягом місяця.

Висока поширеність гіперчутливості зубів (ГЗ), низька ефективність її лікування, особливо системної форми, свідчить про необхідність комплексного впливу на різні ланцюги больового механізму, що поєднує місцеву корекцію структурно-функціонального стану твердих тканин зубів та загальну терапію, спрямовану, передусім, на усунення порушень рівноваги кальцій-фосфорного гомеостазу. Встановлена нами залежність між ступенем порушень мінерального обміну та індексом інтенсивності ГЗ дозволила обґрунтувати дві схеми застосування препарату «Кальцій-ДЗ Нікомед» у комплексному лікуванні ГЗ.

Схема I - «Кальцій-ДЗ Нікомед» по 1 табл. після вечері протягом 20 днів (2 курси лікування на рік), місцево - десенситайзери з різним механізмом дії залежно від причини виникнення ГЗ. Показання до першої схеми: наявність ГЗ I ступеня.

Схема II - «Кальцій-ДЗ Нікомед» по 1 табл. після вечері та сніданку протягом 30 днів (3 курси лікування на рік), місцево - десенситайзери з різним механізмом дії залежно від причини виникнення ГЗ. Показання до II схеми: наявність ГЗ II та III ступеня.

Запропоновані диференційовані схеми застосування препарату «Кальцій-ДЗ Нікомед» є ефективними, оскільки нормалізують процеси гомеостазу кальцію, функціональної кислотостійкості емалі зубів, сприяють формуванню повноцінної структури щелепних кісток, гальмують процеси остеопорузу кісткової тканини. Так, профілактичні заходи у 48 підлітків із включенням

прийому зазначеного препарату сприяли зменшенню приросту інтенсивності карієсу у 2,4 рази, поширеності карієсу та запальних хвороб тканин пародонта на 38% та 57% відповідно. Диференційоване застосування за показаннями з профілактичною та лікувальною метою «Кальцій-ДЗ Нікомед» у 40 вагітних зумовило попередження виникнення каріозних уражень зубів у 27%, зниження інтенсивності карієсу у 1,5 рази порівняно із показниками контрольної групи. Зареєстрована і позитивна динаміка змін у тканинах пародонта протягом вагітності - значення індексу РМА зменшились на 54%, КПП - у 4,6 рази. Стійка ремісія протягом двох років клініко-лабораторних спостережень відмічена і у хворих на генералізований пародонтит при індивідуалізованому та диференційованому застосуванні препарату «Кальцій-ДЗ Нікомед» у комплексному лікуванні, що підтверджується результатами рентгенологічного обстеження. Оптимізація лікування 32 пацієнтів із ГЗ віком від 25 до 59 років шляхом призначення у комплексній терапії препарату «Кальцій-ДЗ Нікомед» для корекції гомеостазу кальцію зумовила позитивну динаміку вже через 2 тижні від початку лікування, яка характеризувалась повним усуненням больових відчуттів при ГЗ I ступеня, у 87,5% пацієнтів із ГЗ II ступеня та 66,7% при III ступеня ГЗ. Через 1 місяць лікування у всіх пацієнтів із повним усуненням симптомів ГЗ було зафіксовано стабільність отриманих результатів, а у решти хворих спостерігалася подальша позитивна динаміка. У всіх випадках досягнутий терапевтичний ефект залишався стабільним через 1 рік, рецидивів захворювання не було зафіксовано, у 5 пацієнтів, яким було проведено відновлення зубів, збереження пломб становило 100%. Позитивною є динаміка у даній групі хворих із ГЗ і показників електричної провідності тканин зубів та мікрокристалізації слини.

Таким чином висока ефективність запропонованих схем корекції гомеостазу кальцію із застосуванням препарату «Кальцій-ДЗ Нікомед» у комплексному лікуванні та профілактиці підтверджена клінічними та лабораторними дослідженнями, що дозволяє рекомендувати їх для широкого впровадження в стоматологічну практику для підвищення ефективності профілактики та лікування карієсу, гіперчутливості зубів, запальних та запально-дистрофічних хвороб тканин пародонта.

За додатковою інформацією з проблеми звертатись до авторів листа: ВДНЗ України “Українська медична стоматологічна академія”, кафедра терапевтичної стоматології, тел. (0532) 2-28-82.

Інформаційний лист складено за матеріалами галузевого ДІФ України

Відповідальний за випуск: проф. В.І. Чебан

Підписано до друку 10.07.2008. Друк, арк. 0,13. Обл.-вид. арк. 0,08. Тир. 100 прим.

Замовлення № 109 Фотоофсетна лаб. Укрмедпатентінформ МОЗ України, 04655, Київ, вул. Богатирська, 32.